

OUDER EN **WIJZER** IN GRONINGEN

UITVOERINGSPROGRAMMA OUDER EN WIJZER 2023-2026

OUDER EN WIJZER

Inhoudsopgave

Deel A

1. Inleiding **3**
2. Doelgroep **4**
3. Wat vinden ouderen belangrijk? **5**
4. Opzet van het programma **6**
Bijlage **9**

Deel B

1. Acties uitvoeringsprogramma **11**
2. Raakvlakken met andere
beleidsterreinen en
uitvoeringsprogramma's **16**
3. Actieplannen per gebied **17**
4. Communicatie **26**
5. Dialoog **26**
6. Resultaatmeting **27**
7. Financiën **28**

Dit uitvoeringsprogramma is de uitwerking van de notitie Ouderen in Groningen (februari 2022). Het programma heeft een deel A en een deel B.

In deel A staan de aanleiding, de doelgroep, de uitkomsten van aanvullende gesprekken met ouderen en de opzet van het programma beschreven.

Deel B is het daadwerkelijke programma, met onder andere de gebiedsgerichte aanpak, het draagvlak en de financiën.

Wie alleen het daadwerkelijke programma wil lezen, kan direct naar deel B.

Inleiding

Met dit uitvoeringsprogramma willen we samen met onze partners én ouderen een beweging op gang brengen om ouderen zo lang mogelijk gezond, vitaal en op een prettige manier in de samenleving mee te laten doen. En om hen zoveel mogelijk regie op het leven te laten houden, waar nodig met (informele of formele) ondersteuning. Met dit uitvoeringsprogramma geven we daar gezamenlijk invulling aan.

De titel van dit uitvoeringsprogramma doet de titel recht aan de levenswijsheid en kennis van ouderen. Daarnaast is het een knipoog naar 'ouderenwijzer' als verwijzing naar de grote behoefte aan informatie die er is onder ouderen. Deze behoefte kwam tijdens het schrijven van het programma naar voren. Beide zijn van grote waarde voor onze samenleving.

Dit uitvoeringsprogramma komt voort uit de notitie *Ouderen in Groningen*. Daarnaast zijn er drie andere aanleidingen:

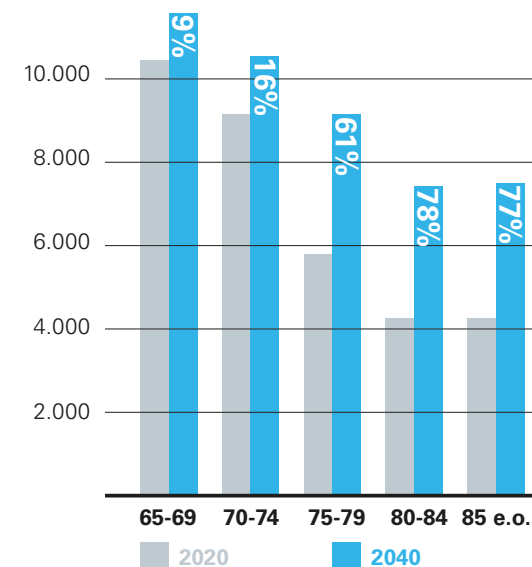
- Het uitvoeringsprogramma is de uitwerking van de actielijn 'Ouderen in Groningen' uit de nota *De sociale basis, voor elkaar* (april 2023).
- Tegelijk met dit Uitvoeringsprogramma *Ouder en Wijzer* werken we aan het Uitvoeringsprogramma 'Wonen, Samenleving en Zorg'. Beide programma's vullen elkaar aan.
- In het coalitieakkoord *Voor wat van waarde is* zijn ouderen een belangrijk onderwerp. Wij willen een gemeente zijn waar ouderen samen gezond en vitaal oud kunnen worden. En waar ouderen fijn kunnen wonen en leuke activiteiten kunnen blijven ondernemen. In dit uitvoeringsprogramma geven we richting aan deze ambitie.

2 Doelgroep

Laten we het nog maar eens noemen: 'de oudere' bestaat niet. Iedereen is uniek en mensen zijn zo oud als ze zich voelen. Voor de een begint dat bij de eerste 55+ korting, voor een ander op de pensioenleeftijd van 67 jaar en voor weer een ander pas als er zorg nodig is. Het gaat dus niet om een leeftijdsindeling. Het gaat om de hele generatie ouderen die er al is en de generatie die eraan komt richting 2040.

In de wijken en dorpen zien we steeds meer energieke, talentvolle ouderen die volop in het leven staan en samen leuke activiteiten willen doen. Zij vormen informele (vrijwilligers)netwerken die in hun

wijk of dorp ouderen met elkaar verbinden en elkaar helpen waar nodig. Zo zijn ze een belangrijke basis voor dit programma.

Urgentie

De *notitie Ouderen in Groningen* laat zien dat de vergrijzing echt merkbaar wordt. Zo zal de generatie die geboren is na de tweede wereldoorlog in de komende 10 tot 20 jaar 65-plusser worden.

Er komen dus meer ouderen bij. En de groep huishoudens waarvan de hoofdbewoner 85 jaar of ouder is zal groeien met ongeveer 77%. Ook wordt de levensverwachting van ouderen steeds hoger. Er is dus sprake van een dubbele vergrijzing.

Bron: OIS Groningen

Wat vinden ouderen belangrijk?

In de notitie *Ouderen in Groningen* staan aandachtspunten en overkoepelende thema's waar wij de komende jaren rekening mee moeten houden. Daarnaast wordt hierin aanbevolen om na te gaan of het beschreven beeld klopt en welke andere behoeften ouderen in onze gemeente hebben. In de afgelopen periode hebben gesprekken plaatsgevonden met diverse groepen.

Denk bijvoorbeeld aan gesprekken in het kader van het Actieonderzoek Ouderen in Haren¹. Of aan gesprekken met de werkgroep Ouder worden in Beijum. Ook is gesproken met de Werkgroep Ouderen², de Adviesgroep Sociaal Domein Groningen (ASDG) en de Werkgroep Toegankelijk Groningen (WTG). Hieronder staan de belangrijkste aanvullingen op wat al in de notitie staat beschreven.

Ontmoeting en informatie

Onder ouderen is er een grote behoefte aan ontmoeting en informatie. Er is veel te doen, maar lang niet iedereen weet dat. Er is behoefte aan een centrale plek in de wijk of het dorp waar contacten worden gelegd en informatie voor ouderen wordt gedeeld. Informatie kan onder meer betrekking hebben op activiteiten, vrijwilligerswerk en mantelzorg, zorg en ondersteuning (bijvoorbeeld bij dementie), mobiliteit en technologie.

Zeker voor mensen die eenzaam zijn, is direct meedoen aan activiteiten soms een te grote stap. Een praatje maken op een inloop- en ontmoetingsplek kan dan een goede opstap zijn.

Sociale netwerken

Tijdens de gesprekken kwam het belang van ouderennetwerken in de wijken en dorpen naar voren. Deze netwerken zorgen ervoor dat ouderen elkaar beter kunnen helpen en zich meer om elkaar bekommeren. In sommige wijken ontstaan ouderennetwerken spontaan. In andere wijken kunnen maatschappelijke organisaties zulke netwerken stimuleren, met ondersteuning van de gemeente.

Dialogo en regie

Zowel in de notitie als tijdens de gesprekken zijn de volgende twee aandachtspunten benadrukt. "Praat mét ons en niet óver ons" en "We willen zo lang mogelijk regie houden op ons leven en onze zorg". Ook andere thema's uit de notitie zijn tijdens de gesprekken genoemd.

Dit zijn onder meer:

- preventie
- eenzaamheid
- mobiliteit
- dementie
- vrijwilligers
- mantelzorg
- technologie
- aandacht voor specifieke doelgroepen onder ouderen (zoals ouderen met een migratieachtergrond, LHBTQ, etc.)

Een overzicht van alle opmerkingen is te vinden in de bijlage.

1) Het actieonderzoek onder ouderen in Haren is gedaan door het Zorginnovatie Forum en de gemeente Groningen (aanvraag ZonMW) en wordt in juli 2023 afgerond.

2) De Werkgroep Ouderen bestaat uit een vertegenwoordiging van: Netwerk Pouwer, Raad van Ouderen, Denktank 60+, Werkgroep Mantelzorg, Jasmijn, Humanitas, de Classis van kerken en WIJ Groningen.

Opzet van het programma

In dit uitvoeringsprogramma werken wij met een missie, een visie en een ambitie. Er zijn daarbij vijf aandachtsgebieden. We richten ons op een inclusieve samenleving en bekijken wat ouderen nodig hebben om aan die samenleving te kunnen (blijven) meedoen.

Deels wordt dat direct opgepakt (smalle sociale basis), deels valt dat onder andere beleidsterreinen (brede sociale basis). We werken gebiedsgericht en focussen ons op de korte én lange termijn.

Missie, visie en ambitie

Onze *missie* is dat ouderen in onze gemeente tevreden zijn met hun leven.

Onze *visie* is dat wij een beweging op gang brengen om ouderen zo lang mogelijk gezond, vitaal en op een prettige manier in de samenleving mee te laten doen. Dit doen we samen met onze partners en ouderen. Daarbij willen we hen zoveel mogelijk regie op het leven laten houden, waar nodig met (informele of formele) ondersteuning.

Onze *ambitie* is dat er over vier jaar per wijk of dorp een sociaal informeel ouderennetwerk actief is. Vanuit dit netwerk vindt ontmoeting plaats, is er aandacht voor vitaliteit (lichamelijk, sociaal en mentaal), doen mensen ertoe en dragen zij zorg voor elkaar. Dit gebeurt op basis van ieders inbreng, behoeften en interesses.

Aandachtsgebieden

In de notitie *Ouderen in Groningen* staan aandachtspunten en vier overkoepelende thema's beschreven. Deze thema's zijn: vitaal, ertoe doen/van betekenis zijn, zorg en ondersteuning, en overzicht en coördinatie. In de aanvullende gesprekken kwam het belang van ontmoeting, informatie en sociale netwerken naar voren.

Wij komen dan op de volgende vijf aandachtsgebieden (geformuleerd als doelen):

Ontmoeting en informatie

Elke wijk en elk dorp heeft een toegankelijke plek, waar ouderen een aantal dagdelen per week terecht kunnen om elkaar te ontmoeten. Tegelijkertijd is het een plek waar informatie beschikbaar is en initiatieven kunnen ontstaan. Informele ouderennetwerken spelen hier een belangrijke rol bij.

Vitaal

Ouderen kunnen deelnemen aan activiteiten om zo lang mogelijk lichamelijk, sociaal en geestelijk actief te zijn.

Ertoe doen/van betekenis zijn

Ouderen hebben de mogelijkheid om van betekenis te zijn voor anderen (wederkerigheid en zingeving), bv door inzet van vrijwilligerswerk.

Zorg en ondersteuning

Mensen helpen elkaar als het tegenzit in het leven en de zorgvraag toeneemt. Vanuit het sociaal contact ontstaat verbinding en noaberschap.

Kennisdeling en ontwikkeling

Ontwikkelen van een kennis- en leernetwerk om voor ouderen te doen wat nodig en behulpzaam is.

Deze vijf aandachtsgebieden zijn zowel op volgorde als los van elkaar te benaderen. Een actieve oudere kan bijvoorbeeld direct deelnemen aan het beweegaanbod, terwijl het voor een ander al moeilijk kan zijn om een ontmoetingsplek te bezoeken. Op zo'n plek kunnen dan voorzichtig contacten ontstaan. Deze contacten motiveren de betreffende oudere vervolgens misschien om mee te doen aan activiteiten (vitaliteit). Zo ontstaat een netwerk waarin mensen bekend raken met elkaars kennis en vaardigheden en het leuk vinden om een rol te vervullen (zoals koffie schenken tijdens een activiteit of koken voor een jeugdclub). Elk van de vijf aandachtsgebieden draagt bij aan een samenleving waarin mensen elkaar kennen, zorg dragen voor elkaar en verbinding maken met professionals (op het gebied van activiteiten, zingeving en/of ondersteuning).

Er zijn overkoepelende thema's waar wij vanwege hun integraliteit en complexiteit extra op inzetten. Dit doen we met verschillende programma's, netwerken, onderzoeken en allianties. Nu we meer inzetten op gebiedsgericht, preventief en participatief, is het belangrijk om deze thema's te delen. Zo kunnen ouderen meedenken over en meewerken aan oplossingen voor problemen waar zij mee te maken kunnen krijgen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan eenzaamheid, dementie, mishandeling en beperkte mobiliteit.

Smalle en brede sociale basis

De gemeente Groningen gaat uit van inclusief beleid; we werken aan een ongedeelde stad. Het is daarbij van belang om te kijken naar wat specifieke doelgroepen nodig hebben om deel te kunnen nemen aan die inclusieve samenleving. Binnen het huidige inclusieve beleid zijn ouderen minder zichtbaar. Zij voelen zich niet altijd aangetrokken door aanbod voor een bredere doelgroep. Hierdoor maken ze daar minder gebruik van, terwijl het juist voor ouderen belangrijk is om gezond, vitaal en in de samenleving betrokken te blijven. Met de vijf aandachtsgebieden spelen we in op wat ouderen zelf aangeven daarvoor nodig te hebben. Preventieve inzet voor en door ouderen beschouwen we als de smalle sociale basis. Waar ouderen onderdeel zijn van staand beleid, spreken we van de brede sociale basis.

Gebiedsgericht

Wij werken met gebiedsgerichte actieplannen. We hebben de gebieden gevraagd om hun actieplannen aan te laten sluiten bij de aandachtsgebieden, doelen en ambities. Doordat de gebieden van elkaar verschillen, verschillen ook de actieplannen per gebied.

De dorpse gebieden (Haren, Ten Boer en Hoogkerk) en de stadse uitbreidingswijken (Corpus den Hoorn, Paddepoel, Vinkhuizen en Selwerd) hebben de komende tientallen jaren de meeste ouderen. Dit zijn vooral mensen in de groep 75+. Er zijn ook buurten waar vergrijzing nu nog geen grote rol speelt. Dit geldt bijvoorbeeld voor Meerstad, Beijum, Binnenstad Zuid en de Hortusbuurt/het Ebbingekwartier. De vergrijzing neemt daar een grote vlucht tussen 2020 en 2040.

Bij het ondersteunen en faciliteren van ouderen in een gebied is niet alleen de grootte van de groep een factor. Ook de woonstijlen, het gebruik van zorg, het gebruik van Wmo-voorzieningen en andere demografische aspecten spelen er een rol bij. Omdat die per gebied verschillen, is maatwerk nodig.

Korte en lange termijn

Wij werken aan acties die op korte én lange termijn effect hebben. Het opzetten en ondersteunen van ouderen-netwerken is op de lange termijn van grote betekenis in wijken en dorpen waar veel ouderen zijn. Dit geldt ook voor een hoop andere onderdelen van de vijf aandachtsgebieden. Ondertussen vraagt de toename van het aantal ouderen en hun ontwikkeling (jongere ouderen werken al meer digitaal) om een voortdurende vinger aan de pols. Bijvoorbeeld door regelmatig de dialoog met hen te voeren over wat nodig is.

Tot slot

Dit uitvoeringsprogramma loopt tot en met 2026. Eind 2024 informeren we de raad over de voortgang van het programma en geven we de prioriteiten aan voor de tweede periode tot 2026.

In de notitie *Ouderen in Groningen* staat dat wij onze rol als gemeente willen verduidelijken. Die rol is: coördineren en regie nemen waar dat moet, ondersteunen waar dat nodig is. Zo coördineren wij de taken waar we als gemeente verantwoordelijk voor zijn, regisseren en verbinden we activiteiten die elkaar kunnen versterken en ondersteunen we onze partners en de ouderen-netwerken.

Verlag gesprekken met ouderen

Wat ouderen belangrijk vinden!

Ter voorbereiding op en tijdens het schrijven van dit uitvoeringsprogramma zijn vele gesprekken gevoerd met ouderen. Denk bijvoorbeeld aan gesprekken in het kader van het Actieonderzoek Ouderen in Haren, met de ouderenwerkgroep in Beijum, de Werkgroep Ouderen, de Adviesgroep Sociaal Domein Groningen (ASDG) en de Werkgroep Toegankelijk Groningen (WTG). Daaruit kwamen de volgende aandachtspunten:

Ontmoeting en informatie

- Er is behoefte aan een centrale plek waar je heen kan gaan om anderen te ontmoeten, mee te doen aan activiteiten, of actief te worden als vrijwilliger. Ouderen in Haren missen de welzijnsorganisatie, als aanspreekpunt en toegang tot welzijnsactiviteiten. In andere gebieden van Groningen geven ouderen aan dat zij Stips (Steun- en informatiepunten) voor ouderen missen.
- Er is behoefte aan informatie over wat er allemaal bestaat aan activiteiten en vrijwilligerswerk voor ouderen. En over welke zorg en ondersteuning geboden wordt.
- Zorg voor diversiteit, dan neemt de acceptatie toe en wordt de uitvoering dynamischer en leuker.
- Werk aan een sociaal leefklimaat, waarin iedereen zichzelf kan zijn.

Vitaliteit

- Er is behoefte aan meer beweegactiviteiten voor ouderen, met aandacht voor valpreventie. Denk aan programma's als *Meer bewegen voor ouderen* (MBVO), die welzijnsorganisaties vroeger aanboden.
- Denk meer vanuit wat ouderen nodig hebben of kunnen bijdragen aan de samenleving. Werk vanuit het model positieve gezondheid.
- Maak ouderen meer vertrouwd met het gebruik van technologie (iPad, robot stofzuiger etc.).
- Zorg voor goed bereikbare voorzieningen en heb aandacht voor mobiliteit. Beperkte mobiliteit vergroot de eenzaamheid.
- Alleenstaande en/of eenzame ouderen zijn niet altijd gewend om eropuit te gaan. Hoe krijg je hen naar ontmoetingsplekken en/of activiteiten?
- Maak verbinding tussen het sociale en fysieke domein.
- Er is naast fysieke vitaliteit ook aandacht voor emotionele en sociale vitaliteit. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het zetten van de stap naar het gebruik van een rollator of scootmobiel, of het voorkomen van pestgedrag.
- Schenk aandacht aan ouderen met een migratieachtergrond.
- Deel op een toegankelijke manier kennis om mensen met een beperking of mensen die in armoede leven mee te laten doen aan activiteiten. Denk bijvoorbeeld aan informatie over de akoestiek van de ruimte, of de kosten voor deelname.

Ertoe doen/van betekenis zijn

- Laat niet alleen de kwetsbaarheid, maar ook de kracht van ouderen zien. Ouderen willen zelf ook actief blijven en van betekenis zijn voor anderen.
- Ook mensen met een beperking kunnen vrijwilliger en/of mantelzorger zijn.

Zorg en ondersteuning

- Deel meer kennis over ondersteuning van ouderen met dementie en hun naasten.
- Zorg voor meer bekendheid van het Steunpunt Mantelzorg. Geef informatie over welke voorzieningen er zijn voor respijtzorg.
- Mix activiteiten voor verschillende doelgroepen.

Wonen en zorg (brede sociale basis)

- Laat ouderen vroegtijdig meepraten over te ontwikkelen woonvormen in hun omgeving.
- Zorg voor voldoende woningen die geschikt zijn voor ouderen.
- Heb oog voor collectieve woonvormen voor ouderen, zoals kangoeroewoningen en woonvormen waarin meerdere generaties bij elkaar wonen.
- Zorg voor voldoende ouderenwoningen via de woningcorporaties.
- Ga uit van inclusie, tenzij een aparte woonvorm bijdraagt aan de kwaliteit van leven van een specifieke doelgroep.

Deel B

Acties uitvoeringsprogramma

In dit uitvoeringsprogramma gaan we uit van de smalle en brede sociale basis¹. In deze paragraaf staan de acties voor wat betreft de aandachtsgebieden ontmoeting & informatie, vitaliteit, ertoe doen, zorg & ondersteuning en kennisdeling & ontwikkeling beschreven. Daarbij staat aangegeven welke acties plaatsvinden vanuit de smalle sociale basis en welke verwijzen naar brede sociale basis. Waar het gaat om een ander aandachtsgebied of uitvoeringsprogramma staat dat beschreven in paragraaf 2. De doelen en acties uit paragraaf 1 krijgen een vervolg in de gebiedsplannen in paragraaf 3.

1) Smalle sociale basis: sociaal werk, vrijwillige inzet, accommodaties, bewonersorganisaties, maatschappelijke bewonersinitiatieven, ouderen, eenzaamheid, mantelzorgers.

Brede sociale basis: sport, cultuur, armoede, gezondheid, wonen en zorg, leefomgeving, diversiteit, veiligheid, Wmo.

Ontmoeting en informatie

Ambitie: Ouderen kunnen elkaar makkelijk ontmoeten en krijgen informatie over wat er allemaal mogelijk is.

Doel	Hoe willen we dit doen?	Sociale basis	Middelen*
In wijken en dorpen zijn netwerken waarbinnen ouderen zich actief inzetten voor andere ouderen .	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren en faciliteren van de dialoog met informele netwerken. • Verbeteren van de inzet en zichtbaarheid van welzijnswerk (sociaal werk) in de wijken, via ouderenwerkers en/of coördinatoren van vrijwilligerswerk. 	Smalle sociale basis	Reguliere inzet
Per wijk/dorp zijn er voldoende toegankelijke ontmoetings- en informatieplekken .	<ul style="list-style-type: none"> • In ieder gebied minstens één ontmoetingsplek aanwijzen waar ouderen op z'n minst drie dagdelen per week terecht kunnen voor ontmoeting en activiteiten. • Onderzoeken hoe voor deze plekken een structurele basis (financiering) te bieden is. Zo mogelijk door samenwerking met het Wmo-netwerk GON (algemene voorziening¹). 	Smalle sociale basis	Reguliere inzet
Er is een dekkend aanbod van vervoersmogelijkheden voor ouderen, zowel gemeentebreed als gebiedsgericht.	Gebieden die nog geen wijk-/dorpstaxi's hebben ontsluiten. Eenheid voor wat betreft (financiële) ondersteuning van de diverse vormen van buurttaxi's.	Brede sociale basis	Verkeer en vervoer
Ouderen worden goed geïnformeerd over onderwerpen die hen aangaan.	<ul style="list-style-type: none"> • De ontmoetingsplekken worden van informatie voorzien, zodat ouderen die informatie daar kunnen krijgen. • Aanbieden van een training over signalering van, omgang met en toegankelijkheid van activiteiten voor mensen in armoede of met een beperking. • Informatie voor ouderen (en hun familie) op de gemeentelijke website. • Acties communiceren via reguliere nieuwsbrieven van de gemeente, informele (ouderen)netwerken, ouderenbonden etc. 	Smalle sociale basis	Reguliere inzet
Er komt meer aandacht voor ouderen met een migratieachtergrond die dreigen te vereenzamen.	Stimuleren van initiatieven die ouderen met een migratieachtergrond helpen om contacten te leggen en betrokken te blijven bij de samenleving.	Smalle sociale basis	Reguliere inzet
Mensen in armoede kunnen deelnemen aan activiteiten.	Met de Stadjerspas het makkelijker maken voor ouderen in armoede om deel te nemen aan activiteiten.	Brede sociale basis	Reguliere inzet

1) Het GON heeft de opdracht om algemene voorzieningen te organiseren die voor iedereen, incl. Wmo doelgroep, toegankelijk zijn.

* correspondeert met paragraaf 7 Financiën

Vitaal

Ambitie: Ouderen blijven zo lang mogelijk gezond en vitaal.

Doel	Hoe willen we dit doen?	Sociale basis	Middelen*
Ouderen hebben voldoende en toegankelijk beweegaanbod .	In beeld krijgen van het beschikbare beweegaanbod voor ouderen en onderzoeken wat verder nodig is.	Brede sociale basis	Brede regeling buurtsportcoaches en GALA-middelen valpreventie
Valpreventie maakt deel uit van het reguliere beweegaanbod.	Realiseren van een gebiedsgerichte ketenaanpak door het aanbieden van valpreventie (onder andere binnen het reguliere beweegaanbod).	Smalle sociale basis	GALA-middelen valpreventie
Ouderen maken deel uit van een positieve en gezonde leefomgeving , op basis van het model van Machteld Huber ¹ .	Bewustwording creëren rond het thema positieve gezondheid en de invloed die mensen daar zelf op hebben. Bijvoorbeeld met huisbezoeken en trainingen Grip en Glans.		Uitvoeringsprogramma <i>Gezond leven in 050</i>

1) Het model Positieve Gezondheid van Machteld Huber is een bredere kijk op gezondheid. Het heeft zes dimensies die bijdragen aan het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om daarbij zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Zie ook de nota De sociale basis, voor elkaar.

Ertoe doen/van betekenis zijn

Ambitie: Ouderen ervaren zingeving en dat ze ertoe doen.

Doel	Hoe willen we dit doen?	Sociale basis	Middelen*
De inzet van (oudere) vrijwilligers wordt gestimuleerd en gewaardeerd.	Onderzoeken hoe we ouderen gebiedsgericht kunnen helpen om op basis van hun wensen en talenten rollen te vinden die bij ze passen.	Smalle sociale basis	GALA-middelen sociale basis
Er is sprake van een inclusieve samenleving , waarin zoveel mogelijk mensen zo gewoon mogelijk kunnen meedoen.	Stimuleren van gebiedsgerichte activiteiten voor verschillende groepen ouderen (diversiteit), met verschillende thema's (integraliteit) en voor verschillende leeftijden (intergenerationeel).	Smalle en brede sociale basis	Reguliere inzet

Zorg en ondersteuning

Ambitie: Ouderen helpen elkaar om zo lang mogelijk gezond, vitaal en op een prettige manier in de samenleving mee te kunnen doen.

Doel	Hoe willen we dit doen?	Sociale basis	Middelen*
Eenzame en/of alleenstaande ouderen nemen deel aan ontmoetingsactiviteiten.	<ul style="list-style-type: none"> • Heropstarten van vrijwillige huisbezoeken om mensen die eenzaam zijn te steunen en te bereiken. • Trainen van vrijwilligers in het afleggen van huisbezoeken (voor de leeftijdsgroep 70+) op basis van de vragenlijst voor positieve gezondheid. • Ouderen die alleen zijn verleiden en/of helpen om weer deel te nemen aan het sociale leven. Bijvoorbeeld via ontmoetingsplekken en/of activiteiten. 	Smalle sociale basis	GALA-middelen eenzaamheid
Mantelzorgers krijgen ondersteuning, zodat overbelasting wordt voorkomen.	<ul style="list-style-type: none"> • De ketensamenwerking tussen aanbieders die mantelzorgers tegenkomen gebiedsgericht verbeteren en zorgen voor genoeg informatie hierover. • Stimuleren van bewonersinitiatieven die mantelzorgers ondersteunen. • Inventariseren of er voldoende aanbod is van respijtzorg (tijdelijke zorg) om mantelzorgers te ondersteunen. 	Smalle sociale basis	GALA-middelen mantelzorg
Er is aandacht voor de groeiende groep mensen met dementie die nog zelfstandig thuis wonen.	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentebreed een bijeenkomst organiseren met informele netwerken om thema's als dementie onder de aandacht te brengen. • Stimuleren van wijk-/dorpsinitiatieven die bijdragen aan een goede omgang met mensen met dementie (dementievriendelijk(e) gemeente/wijk/dorp). • Subsidiëren van het Odensehuis en kijken naar mogelijkheden voor een tweede locatie. • Stimuleren van wijk-/dorpsinitiatieven die mensen met dementie sociaal en geestelijk actief houden. • Ouderen met beginnende dementie en hun familie informeren over de mogelijke ondersteuning met een casemanager dementie¹. 	Smalle sociale basis	Reguliere inzet
Ouderen zijn vertrouwd met technologie die helpt om zo lang mogelijk regie op het eigen leven te houden.	Informele netwerken die technologie onder de aandacht willen brengen ondersteunen met materialen uit de Slimotheek. Trainingen geven in het gebruik en aanbod ervan.	Smalle sociale basis	Budget Slimotheek (incidenteel 2023)

1) Een casemanager dementie is een onafhankelijke en vaste begeleider voor mensen met dementie en hun naasten

Vervolg >>

<p>Er is samenwerking tussen formele en informele ondersteuning om ouderen te helpen die dat nodig hebben. Bijvoorbeeld door zorg over te nemen wanneer mensen te veel zorg vragen van vrijwilligers.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering van de pilot domeinoverstijgende samenwerking (regionale¹ aanvraag ZonMW) in Groningen gericht op het Clockhuys Plein, de Thuiszorgarrangeur en de Slimotheek. • Monitoren van de draagkracht van de ontmoetingsplekken om overbelasting te voorkomen. 	<p>Smalle en brede sociale basis</p>	<p>Reguliere inzet</p>
<p>Er is meer aandacht voor het preventieve gesprek met familie en zorgverleners over het levenseinde.</p>	<p>Uitvoering (regionale¹) pilot palliatieve zorg, indien toegekend.</p>	<p>Smalle sociale basis</p>	<p>Reguliere inzet</p>

1) Met de regio bedoelen we hier provinciebreed.

Kennisdeling en ontwikkeling

Ambitie: Ontwikkelen van een kennis- en leernetwerk om voor ouderen te doen wat nodig en behulpzaam is.

Doel	Hoe willen we dit doen?	Sociale basis	Middelen*
<p>De kennis rond gezond, vitaal en prettig ouder worden neemt toe en wordt uitgedragen.</p>	<p>Een kennisnetwerk opzetten, de ontwikkelingen rond het ouder worden volgen en goede ervaringen delen. Vanuit het budget voor communicatie en organisatie.</p>	<p>Smalle sociale basis</p>	<p>Uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer (Coalitieakkoord)</p>
<p>De gebieden krijgen advies en ondersteuning bij het uitvoeren van de acties.</p>	<p>Vanuit het uitvoeringprogramma, samen met beleidsadviseurs en een ondersteuner.</p>	<p>Smalle sociale basis</p>	<p>Uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer (Coalitieakkoord)</p>
<p>De acties worden gemonitord.</p>	<p>Elk jaar gebiedsgericht bespreken wat de voortgang is. Onder andere door middel van verhalen waarbij ouderen zelf aan het woord komen.</p>	<p>Smalle sociale basis</p>	<p>Uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer (Coalitieakkoord)</p>

* correspondeert met paragraaf 7 Financiën

Raakvlakken

met andere beleidsterreinen en uitvoeringsprogramma's

Op allerlei beleidsterreinen liggen er mogelijkheden om het leven voor ouderen makkelijker te maken. Concrete kansen zijn genoemd in tabellen hoofdstuk 1 (deel B). Minder concrete mogelijkheden, deels vanuit aparte uitvoeringsprogramma's, staan hieronder per terrein beschreven:

Cultuur

Culturele activiteiten bieden soms de mogelijkheid om sociale thema's bespreekbaar te maken. Denk bijvoorbeeld aan de voorstelling *Hier valt niets te halen* of *De Wijk de wereld*. Zo faciliteren we bijvoorbeeld het Groninger Museum dat een interactief museumbezoek wil aanbieden, gericht op ontmoeting. Dit is bedoeld voor mensen die minder mobiel, eenzaam, of mantelzorger zijn.

Sport & Bewegen

Vanuit het Gronings Sportakkoord is in het afgelopen jaar ingezet op het concept Sportwijken. In Sportwijken ontstaat er een samenwerking tussen professionals die in de wijk actief zijn, sportclubs, preventieve zorgorganisaties, WIJ-teams en andere relevante organisaties. Samen ontwikkelen zij interventies en sportaanbod op maat dat aansluit bij de vraagstukken behoeften die in de wijk leven. Zo kan er ook ingespeeld worden op de behoefte van ouderen, of kan valpreventie op locaties in de wijk worden aangeboden.

Gezondheid

Het uitvoeringsprogramma *Gezond leven in 050* heeft de programmalijnen 'Leefstijl en gedrag', 'Kansrijk en weerbaar', 'Kennis en integraliteit' en 'Gezondheid in de buurt'. Specifieke aandachtspunten voor ouderen zijn onder andere: lichamelijke en geestelijke vitaliteit, gevarieerd eten, voorkomen van uitdroging, een gezonde leefomgeving en een 'hitteplan' voor warmte in de winter en koelte in de zomer.

Wonen, samenleving en zorg

Met het programma *Wonen, samenleving en zorg* wordt gebiedsgericht ingezet op vraagstukken met betrekking tot wonen en zorg. Daarnaast worden vanuit het programma verbindingen gelegd met bewonersinitiatieven. In enkele wijken ontstaan zulke initiatieven rond woonvoorzieningen. Ook zijn er kleinschalige woonconcepten en is er provinciaal een informeel netwerk van inwoners die elkaar helpen met de woonzorgvraag (zo willen wij wonen).

Diversiteit

Ouderen met een migratieachtergrond lopen tegen extra uitdagingen aan. Denk bijvoorbeeld aan een minder goede gezondheid en een grotere kans op informatieachterstand en vereenzaming. Het is belangrijk om beter zicht te krijgen op de behoeftes van deze groep ouderen.

Ook ouderen uit de LHBTIQ-gemeenschap lopen tegen problemen aan als het gaat om deelname in de samenleving. Op woonzorglocaties is er niet altijd begrip voor mensen die 'anders' zijn. Soms gaan ouderen uit deze groep weer 'terug in de kast'. Gelukkig zijn er steeds meer woonzorglocaties die de roze looper uitleggen. Maar het vraagt nog wel veel aandacht en bewustwording om ook voor deze doelgroep een toegankelijke gemeente te zijn.

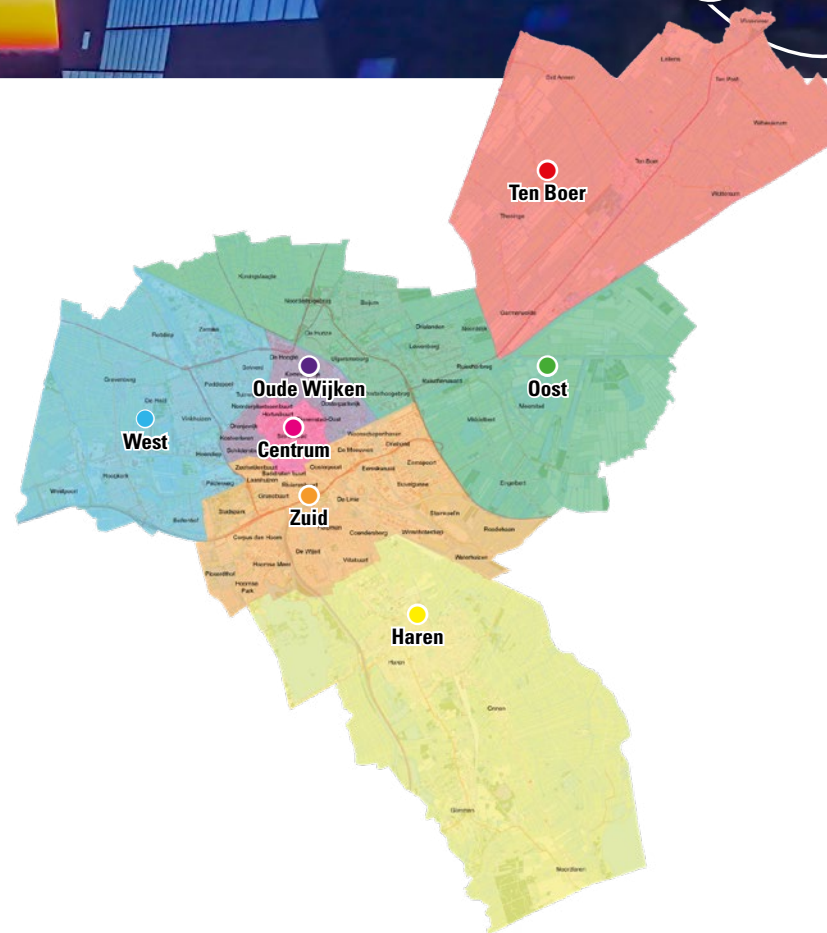
Veiligheid

Vanuit het regionale actieprogramma *Geweld hoort nergens thuis* is een aanpak ontwikkeld om ouderen mishandeling te voorkomen en te bestrijden. Dit plan richt zich onder andere op het verbeteren van de signalering, het vergroten van de meldingsbereidheid en het tegengaan van financieel misbruik van ouderen.

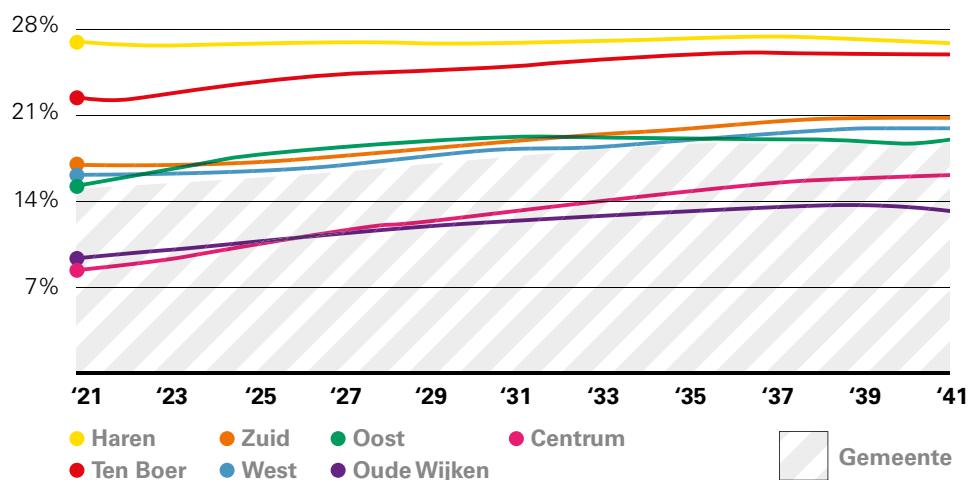
Actieplannen per gebied

Met dit uitvoeringsprogramma werken we gebiedsgericht. De acties uit de tabellen hoofdstuk 1 (deel B) zijn per gebied verder uitgewerkt in een Actieplan Ouderen. Aan de hand van deze actieplannen vindt afstemming plaats tussen de beleidsafdelingen en gebieden.

De gebiedswerkers hebben zo voordeel van de integraliteit met betrekking tot de domeingerichte beleidsvelden en financieringsstromen. Per gebied wordt vastgesteld welke acties prioriteit hebben en waar eerder of later in wordt geïnvesteerd. Dit gebeurt op basis van wat daar speelt en wat bewoners belangrijk vinden.

Percentage 65 plussers

Bron: OIS Groningen, prognose naar gebieden

Thema's uit de brede sociale basis die ouderen aangaan, zijn per gebied te noemen in het Actieplan Ouderen. Dit is de eerste aanzet om steeds verder toe te werken naar integraal beleid dat bijdraagt aan het doel om ouderen zo lang mogelijk gezond, vitaal en met plezier deel te laten nemen aan de samenleving. Beleidsmatig wordt dan afstemming en samenwerking gezocht om de uitvoering goed te faciliteren.

Groningen is ingedeeld in zeven gebieden. Soms zijn er meerdere actieplannen per gebied. Dit is gebaseerd op de aanwezigheid van het aantal 'gebiedsontwikkelaars sociaal domein' in de Gebiedsteams.

Actieplan Haren

INFORMELE NETWERKEN

- Clockhuys Plein Haren
- Accommodaties en bewonersorganisaties per wijk/dorp
- Seniorenvereniging Haren (SvH) en de PCOB

FORMELE NETWERKEN

- Overleg met WIJ, GON, Gebiedsteam

Wat gaan we doen?

- We onderzoeken de mobiliteitsbehoefte onder ouderen voor het maken van gezamenlijke uitstapjes en inventariseren samen met WIJ of daar voldoende oplossingen voor zijn.
- We werken aan het vergroten van het Harense aanbod voor de Stadjespas en gaan hiervoor actief ondernemers en partners benaderen. Hierbij denken we ook aan de doelgroep ouderen. Zodra dit traject is afgerond, gaan we hierover actief informeren. Daarin worden ook ouderenverenigingen meegenomen.
- We stimuleren ontmoetingen en het tegengaan van eenzaamheid:
 - Ondersteunen en faciliteren van het Clockhuys Plein.
 - Woonborg faciliteert in samenwerking met WIJ en GT buurtbarbecues en koffieochtenden en organiseerde verschillende tuindagen.
- Ondersteunen buurtinitiatief in de wijk Maarwold, waar diverse voorzieningen (Westerholm, Woonzorg en de nabijgelegen Kerk) voor o.a. ook ouderen activiteiten willen bundelen en nadenken over hoe zij de belangen van de wijk kunnen vertegenwoordigen.
- Daarnaast verlenen we incidentele stimuleringsubsidies aan kleine initiatieven door en voor ouderen in de diverse dorpen.
- Op dit moment voeren we nog gesprekken met verschillende partners over hun wensen op het gebied van specifieke netwerkbijeenkomsten en bespreken daarbij de samenwerking tussen formele en informele netwerken.
- Voor de zomer van 2023 wordt het Actieonderzoek Ouderen (ZonMW) afgerond.
- We stimuleren het aanbod voor ouderensport.

Actieplan Ten Boer

INFORMELE NETWERKEN

- **Dorpscoöperatie Ten Boer**
- **Dorpsbelangenorganisaties** (Garmerwolde, Thesinge, Lellens, Ten Boer, Woltersum, Ten Post en Sint Annen)
- **Dorpenoverleg Ten Boer** (koepel van dorpsbelangenorganisaties)
- **Dorpshuizen** (Garmerwolde, Thesinge, Lellens, Sint Annen, Woltersum, Ten Boer en Ten Post)
- **Diverse clubjes vanuit de kerken** (bijv. samen eten in Ten Post en Woltersum)
- **Seniorenvereniging Garmerstee in Garmerwolde**

FORMELE NETWERKEN

- **Overleggen met de WIJ, GON, Humanitas en Link050**
- **Huisartsenoverleg i.s.m. WIJ**

Wat gaan we doen?

- Ondersteunen Dorpscoöperatie Ten Boer; (130 leden). Gefinancierd door het Gebiedsteam, geen openstelling – organiseren diverse activiteiten:
 - Valpreventie vanuit de dorpscoöperatie.
 - Promoten robotstofzuiger door vrijwilligers dorpscoöperatie, in afstemming met WIJ. Verdere samenwerking onderzoeken met Slimotheek.
 - Klussendienst, ritjes naar het ziekenhuis etc.
 - Senioren tijdschrift dorpscoöperatie – de Mans.
- Verkennen mogelijke inzet ouderenwerker die vanuit een onafhankelijke positie kan doen wat nodig is als het gaat om ouderen.
- Opstarten algemene voorziening in de vorm van een ontmoetingshuis – ‘Drie O’
 - Mensen opvangen met beginnende dementie
 - Ontlasten van de mantelzorg
- Aandacht voor de mantelzorgers van wie hun dierbare overlijdt, waardoor zij geen mantelzorg meer hoeven te verlenen, maar waardoor ook hun netwerk wegvalt.
- Is er geen geïndiceerde zorg in groepsvorm (WLZ), dan wordt een beroep gedaan op Golden Raand met dagbesteding in de gemeente Het Hogeland.
- Betrekken van mensen die er soms niet bij horen. Sociale structureren zijn goed. Bijna geen voorzieningen (in de stadse wijken vaak andersom).
- Inzicht krijgen in het grijze gebied tussen Wmo gericht op voorzieningen en het herkennen van beginnende dementie.
- Armoede probleem onder ouderen in kaart brengen:
 - Geen hulp accepteren (liefdadigheid accepteren zit niet in hun systeem)
 - Ook digitale vaardigheden
 - Kerken willen graag een rol spelen voor mensen in armoede
- Blijvend inzetten op de mentale impact op ouderen veroorzaakt door de aardbevingen
- Verbeteren van de mobiliteit door opzetten dorpstaxivervoer om eenzaamheid te voorkomen en dorpen bereikbaar te houden en door verkennen mogelijkheden deelscootmobiel.
- Aandacht voor de huisvesting van ouderen.

Actieplan Oost

INFORMELE NETWERKEN

- **Werkgroep Ouder worden in Beijum**
Beijum Beweegt

FORMELE NETWERKEN

- **Sterk Netwerk Beijum**
- **Beijum Bruist**
(wijkvernieuwing)
- **Lewenburg leeft**
(wijkvernieuwing)
- **Overleg Wonen & zorg Lewenburg**
- **Overleg met bestuur De Oude Bieb**
- **Overleg met WIJ en GON**

Wat gaan we doen?

- Samenwerken met de Werkgroep Ouder worden in Beijum (een bewonersinitiatief) en de werkgroep ondersteunen bij het actieplan Ouder worden dat door hen is opgesteld. Speerpunten zijn onder meer:
 - Verbeteren van de informatievoorziening voor ouderen in Beijum, zowel op het gebied van zorg & ondersteuning als op het gebied van activiteiten en vrijwilligerswerk.
 - Versterking mantelzorgondersteuning en rol van het Steunpunt Mantelzorg hierbij
 - Vitaal blijven (bewegen en gezonde leefstijl)
 - Zinvinding, meedoen, ertoe doen.
 - Dementievriendelijke wijk; meer afstemming rondom de ondersteuning van ouderen met dementie.
- Verkennen/ in beeld krijgen wat de behoefte van ouderen in Lewenburg is. Aandachtspunten zijn in ieder geval:
 - Eenzaamheid.
 - Vergroten welzijn van thuiswonende ouderen (door samenwerking met studenten van Noorderpoort, vrijwilligers, WIJ, Humanitas).
 - Ouderen met een kleine portemonnee.
 - Gezonde voeding en beweging.
 - Onderzoek naar passende woningen/passend maken van woningen.
- Verkennen/in beeld krijgen wat de behoefte is van ouderen in de wijken en dorpen van Oost (zoals Oosterhogebrug, Engelbert, Middelbert).

Actieplan Zuid

INFORMELE NETWERKEN

- **Werkgroep 'Samen krachtig'**
- **Sportpark Coendersborg** (alg voorziening)
- **De Stroming** (ontmoetingsplek Rivierenbuurt - DIG050)
- **Wijkkrant Hoornse wijken** (buiten ontmoetingen)
- **Vlaiger** - communicatie voor/door ouderen
- **Netwerk lunches**

FORMELE NETWERKEN

- **Denktank Zuid**
- **Gebiedsteam Zuid**
- **Kernteam Wijkvernieuwing de Wijert**
- **Overleg met GON**

Wat gaan we doen?

- We onderzoeken de mogelijkheden voor een ouderenwerker voor Zuid door de aanwezigheid van wijken met een grote populatie ouderen, omdat we coördinatie en uitvoeringscapaciteit en expertise ouderen hard nodig hebben in de wijken.
- Doorontwikkelen en meer bekend maken van Slimotheek de Wijert.
- Ondersteunen en faciliteren van ontmoetings- en beweegplek Coendersborg.
- MFC de Wijert aantrekkelijker/toegankelijker maken voor ouderen.
- Onderzoeken van de mogelijkheden om het Odensehuis locatie Sinnegestee structureel te maken.

- Verbinden fysiek en sociaal:
 - ZINN Zuiderflat heeft nieuwbouwplannen – verbinden met werkgroep Samen Krachtig.
 - Nieuwbouw Patrimonium van Iddekingeweg
 - Wijkvernieuwing Huismeesters. hoekwoning iets breder laten maken om rolstoeltoegankelijke woningen te creëren.
 - Verbetering openbare ruimte voor MFC.
- Faciliteren en ondersteunen verschillende initiatieven/werkgroepen:
 - 'Onvergetelijke ontmoetingen' voor beginnende dementerenden en hun mantelzorgers.
 - Up gesprekken.
 - werkgroep 'Beter en anders wonen'.
 - werkgroep 'Samen krachtig'.
 - bewoners in de Wijert om dementievriendelijke wijk te worden.
- Betrekken van ouderen bij de doorgaande dialoog over voor hun relevante thema's voor ouderen.
- Werkgroep 'Vrolijk verslijten' i.o.m. nieuw leven laten inblazen.
- Faciliteren en ondersteunen activiteiten Bewonersbedrijf en MFC:
 - koffieochtenden, maaltijdvoorziening, kledingruil broekzak-vestzak.
 - DUO fietsen met begeleider (student)
 - In gesprek met WIJS over hun inzet voor ouderen.
- Faciliteren en ondersteunen ontwikkelen MFC Bruisend hart.

Actieplan West

Vinkhuizen

INFORMELE NETWERKEN

- **Senioren Platform**
- **St. Aaltied Goud(vink)**
- **Buurhuis Vinkhuis**
- **Samen Sterk Vinkhuizen**

FORMELE NETWERKEN

- **Kernteam Sociaal West met WIJ, GON, Gebiedsteam**

Wat gaan we doen?

- Er is vanuit het gebiedsteam West nog geen specifieke inzet op ouderen. Wel zijn er initiatieven voor en door ouderen op een natuurlijke manier vanuit de wijk ontstaan. Om het Actieplan Ouderen in te vullen en de samenwerking met informele netwerken vorm te geven, is een ouderenwerker nodig.

- Opstarten verkennende gesprekken met het informele netwerk St. Aaltied Goud(vink).
- Verkennen ontmoetingsplekken voor ouderen. Woonzorgcentrum De Veldspaat is een centrale ontmoetingsplek voor ouderen in Vinkhuizen; voor ouderen uit de appartementen, zelfstandig wonende ouderen en ouderen met (beginnende) dementie.

- Verkennen behoefte onder vrijwilligers van De Veldspaat die ook mantelzorgers zijn.
- Onderzoeken kansen voor dementievriendelijke wijk:
 - Naoorlogse stadswijken; rijk aan voorzieningen; wooncarrière in eigen wijk
 - Grondgebonden woningen
 - Nog niet de goede woonalternatieven voor ouderen
 - Komende jaren 300/600 woningen erbij, waaronder appartementen voor ouderen
- Verkennen inzet en behoefte binnen het netwerk Samen sterk. Een netwerk van professionals, informele partners en inwoners. Zij organiseren tal van activiteiten en kunnen ouderen opnemen als doelgroep.
- Opstarten gesprekken met ouderen met een migratieachtergrond en hun behoeften t.a.v. het ouder worden. Dit verbinden en borgen met de kennis en ervaring van WIJ-Vinkhuizen.

Actieplan West

Selwerd, Paddepoel, Tuinwijk

INFORMELE NETWERKEN

- **Wijkraad – belangenbehartiging**
- **St. ter bevordering co-creatie** (zeer actief voor de wijk!) – doe-club
- **Wijkplatform Selwerd zet zich in voor participatie voor alle bewoners**

FORMELE NETWERKEN

- **Kernteam SPT met WIJ, GON, Gebiedsteam**
- **Kernteam Sociaal West met WIJ, GON, Gebiedsteam** (voor het hele gebied West: Hoogkerk, Vinkhuizen en SPT)
- **Kernteam Sunny Selwerd** (wijkvernieuwing)

Wat gaan we doen?

Paddepoel

- Uitvoeren theatervoorstelling Goudmakers Paddepoel.
- Met het sociaal netwerk van professionals, de Wijkraad en ouderen in gesprek over wat er nodig is in Paddepoel om gezond, vitaal en op een prettige manier in de samenleving betrokken te blijven.
- Uitvoeren van het 'Slim leven'-programma, ingezet vanuit WIJ:
 - Positieve gezondheid en aandacht voor de leefgebieden
 - Geen indicatie nodig
 - Hoort zegt het voort
 - Continu, er komen ook steeds nieuwe mensen bij

- Verkennen kansen binnen wijkvernieuwing Winkelcentrum Paddepoel. Onderzoeken kansen voor maatschappelijke thema's, zoals wat er nodig is voor ouderen, bijv. deelmobiliteit (scootmobiel) en/of ontmoetingsplek.

Selwerd/Tuinwijk

- Organiseren van een bijeenkomst met het wijkplatform Selwerd, Woonzorgcentrum en wijkgilde de Es en relevante partners in de wijk om te bespreken wat er nodig is voor ouderen in dit gebied.
- Bespreken wat er nodig is om eenzame ouderen te vinden en weer te betrekken bij de samenleving.
- D.m.v. ABCD-methode ontdekken wat bewoners en gebruikers aan talenten, vaardigheden en mogelijkheden hebben om te bouwen aan een prettige en stimulerende leefomgeving.

Actieplan West

Hoogkerk

INFORMELE NETWERKEN

- **Dorpshuis Hoogkerk**

FORMELE NETWERKEN

- **Kernteam Sociaal West met WIJ, GON, Gebiedsteam** (voor het hele gebied West: Hoogkerk, Vinkhuizen en SPT)

Wat gaan we doen?

- Ondersteunen informele netwerken in het Dorpshuis en de Gabrielflat.
- Ondersteunen van de vrijwilligers om contact met bewoners (huisbezoeken ten tijde van corona) en onderling tussen vrijwilligers (groepsapp) voort te zetten.
- Inzetten op huisbezoeken waarbij ouderenwerkers, met een groepje van zes bezoekvrijwilligers, aangekondigd met brief bij ouderen op bezoek gaan (incl. tas met informatie).
- Verder uitwerken van de thema's veiligheid, opgroeien en armoede en inzetten op bewonersparticipatie/activering, waarbij we ook nagaan wat voor de doelgroep ouderen van belang is.
- Versterken van de netwerksamenwerking rond mobiliteit (in Hoogkerk maximaal aantal elektrische rolstoelen).
- Onderzoeken welke kansen er zijn voor ouderen om hier te blijven wonen en welke voorzieningen daarbij nodig zijn.
- Woningen voor ouderen staan onder druk. Verkennen woonmogelijkheden voor ouderen.

Actieplan Oude wijken

INFORMELE NETWERKEN

Oosterparkwijk

- Samen Vitaal Oosterparkwijk
- Duurzaam Oosterparkwijk

Indische Buurt & De Hoogte

- Goeie Buurt
- Werkgroep Ouderen
- Groenhuis met klusteam
- Buurtconciërge
- Sportcentrum Noord

FORMELE NETWERKEN

Oosterparkwijk

- **Netwerk wonen, zorg en welzijn, met professionele en informele zorg** (4x per jaar)
- **Netwerklunch** (1x per 2 maanden)

Indische Buurt & De Hoogte

- **Netwerklunch** (1x per maand)

Fotografie: David Vroom

Wat gaan we doen?

- Aanbieden van huisbezoeken.
- Verbeteren formele en informele samenwerking.
- Hanzehogeschool doet in opdracht van WIJ onderzoek naar het ouder worden in de Oosterparkwijk.
- Ondersteunen initiatieven Indische Buurt:
 - Goeie buurt
 - Werkgroep Ouderen
 - Groenhuis met klusteam, straat voor straat en samen doen.
- Ondersteunen initiatieven De Hoogte: Sportcentrum Noord, wijkbedrijf/ontmoetingsplek, werkt vraaggericht en inzet op valpreventie.
- Onderzoeken hoe ouderen in de wijk kunnen blijven wonen en waar zij terecht kunnen als een grotere zorgbehoefte ontstaat.
- Thema ouder worden in de wijk als onderdeel van wijkvernieuwing Oosterpark 'Prettig en veilig samenleven':
 - Inbreng wens over woonzorgconcepten in Oosterparkwijk (Oosterparkheem).
 - Aanpak eenzaamheid Oosterpark.
 - Geen sociale/zorgstructuur in Oosterpark. mantelzorg is broos.
 - Beweegroutes voor senioren.
 - Michi-Noeki! (koffieplekjes): de eerste wordt opgeleverd (vrijwilligers via Werkpro).
- Jasmijn Zorgt verbreden: cultuur en eigen gezin, omgaan met dementie, route naar de huisarts.

4

Communicatie

Om in de informatiebehoefte van ouderen te voorzien, zetten wij gebiedsgericht in op persoonlijk contact. Via de informele netwerken en ontmoetingsplekken kunnen partnerorganisaties die zich op ouderen richten en voor ouderen van betekenis zijn hun doelgroep bereiken. Dit zijn organisaties als WIJ Groningen, Humanitas, vrijwilligersorganisaties en het Wmo-netwerk (GON). Ook de wijkgidsen (wijkgidsen.nl) bieden veel informatie.

Daarnaast ondersteunen we de informele netwerken met een mailinglist om informatie van partners met hen te delen, zodat zij weten wie ze waarvoor kunnen benaderen. Informatie over aanbod van activiteiten delen we via nieuwsbrieven, zoals die van de ouderenbonden, woonzorglocaties, wijken en dorpen, en de gemeente. We maken een gemeentelijke internetpagina met informatie over de aandachtsgebieden en relevante thema's, bedoeld voor ouderen én hun omgeving. Deze pagina linken we aan andere relevante internetpagina's (met bijvoorbeeld uitvoeringsprogramma's).

5

Dialogoog

In deze paragraaf besteden we aandacht aan de doorgaande dialoog met ouderen en samenwerkingspartners.

Naast een kennisnetwerk met partnerorganisaties en de Hanzehogeschool zetten we in op een lerend netwerk samen met de ouderengroepen die betrokken zijn bij het uitvoeringsprogramma. Dit zijn de Werkgroep Ouderen, de Projectgroep Ouderen van de ASDG, de ouderenbonden (seniorenvereniging Haren en PCOB), de WTG en de stichting Zavie ('Zorg en aandacht voor iedereen'). Zo ontstaat een doorgaande dialoog van waaruit we dwarsverbanden kunnen leggen om kennis en kunde met elkaar te delen en te verbinden.

Wij nemen anderhalf jaar voor de beschreven acties. Eind 2024 maken we de balans op voor het vervolgtraject 2025-2026. Dan informeren we ook de raad met een tussenstand van de resultaten en de inzet voor de tweede helft van het uitvoeringsprogramma.

6 Resultaatmeting

Zoals eerder gezegd zetten wij in op een beweging. Daarmee streven we naar een groter effect dan we zelf met dit uitvoeringsprogramma teweeg kunnen brengen. We doen daarbij een beroep op inwoners en kunnen niet sneller dan het tempo dat zij als vrijwilligers aan kunnen. Ook zijn wij afhankelijk van de inzet die ze vanuit hun intrinsieke motivatie willen leveren.

We doen zoveel mogelijk kwalitatieve metingen om te onderzoeken hoe het gaat met onze ouderen en welke betekenis de acties voor (en door) ouderen hebben. Hiervoor bekijken wij welke onderzoeksmethoden we kunnen gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan storytelling door ouderen zelf. Projecten die van toegevoegde waarde zijn voor de genoemde ambities zetten we in de spotlight, om zo andere gebieden en omliggende gemeenten te inspireren.

We maken gebruik van de actieplannen per gebied. Nu als nulmeting en daarna om jaarlijks vast te stellen waar de prioriteiten liggen, welke acties wanneer worden uitgevoerd en hoe de samenwerking tussen informele en formele netwerken verloopt. Zo monitoren we de voortgang en zetten we met maatwerk in op wat per gebied nodig is om te werken aan ons doel: ouderen zo lang mogelijk gezond, vitaal en op een prettige manier in de samenleving mee laten doen.

Tot slot noemen we de ankerpunten die we in 2024 willen hebben bereikt, omdat we daar (deels) zelf invloed op hebben:

- Per gebied is er minimaal één ontmoetingsplek, voor en door ouderen, drie dagdelen per week open.
- De vrijwillige huisbezoeken zijn weer ingevoerd.
- De extra capaciteit vanuit de GALA-middelen voor ondersteuning van de uitvoering (bijvoorbeeld ouderenwerkers, vrijwilligerscoördinatoren en/of vrijwilligersambassadeurs) is verdeeld over de gebieden.
- Jaarlijks vinden per gebied gesprekken plaats over de actieplannen voor het daaropvolgende jaar.
- Er is een overzicht met verhalen waarbij ouderen zelf aan het woord komen.
- Er is een gemeentelijke webpagina met informatie voor ouderen, omgeving en professionals over waar en bij wie zij terecht kunnen.

Financiën

Per gebied wordt op basis van het Actieplan Ouderen een financiële verdeling gemaakt en de financiële dekking ingevuld. Daarvoor zijn er verschillende mogelijkheden:

- Voor de gebiedsplannen is er gebiedsbudget (voor incidentele initiatieven), zijn er wijkvernieuwingsgelden en soms zijn er specifieke budgetten vanuit de Regiodeal en/of het Nationaal Programma Groningen (NPG).

- Voor het uitvoeringsprogramma is met het coalitietakkoord 200.000 euro per jaar extra beschikbaar gesteld: We zetten 100.000 euro in voor de projectorganisatie en communicatie naar en met ouderen in de gebieden. We reserveren 100.000 euro voor acties die door of samen met de informele netwerken worden uitgevoerd en bijdragen aan het behalen van de in de tabel genoemde doelen.
- Voor vier jaar zijn er diverse middelen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) beschikbaar. Er zijn o.a. rijksmiddelen specifieke uitkering (SPUK) voor Sociale basis, Mantelzorg en Eén tegen eenzaamheid.
- Vanuit het budget voor de sociale basis willen wij de gebiedsteams en informele (ouderen) netwerken faciliteren (bijvoorbeeld met ouderenwerkers, vrijwilligerscoördinatoren en/of vrijwilligersambassadeurs). Over de verdeling en inzet vinden momenteel gesprekken plaats.
- Binnen het bestaande budget voor ouderen zijn beperkt middelen beschikbaar. Die zijn vooral bedoeld voor ouderenbonden en ondersteuning bij dementie.

Budget	2023	2024	2025	2026
Ouderenbeleid	€ 29.200	€ 29.200	€ 29.200	€ 29.200
Uitvoeringsprogramma Ouder en Wijzer (coalitieakkoord)	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Versterken Sociale basis (GALA)	€ 347.420	€ 342.654	€ 342.654	€ 256.877
Mantelzorg (GALA)	€ 95.183	€ 95.181	€ 95.181	€ 85.625
Eén tegen Eenzaamheid (GALA)	€ 95.183	€ 95.181	€ 76.145	€ 0*

**) Budget VWS stopt per 2026. We gaan in gesprek met VWS over het vervolg*